

Klānu

OŠUPES PAGASTA PĀRVALDES
INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

vestis

2013. gada oktobris Nr. 5 (183)

Kultūras afiša

Degumnieku tautas namā

11. oktobrī plkst. 13:00 tikšanās ar novadnieku, publicistu, ceļotāju, grāmatu autoru Juri Lorencu

12. oktobrī plkst. 17:00 Svečīšu vakars Krievbirzes kapos

26. oktobrī plkst. 19:00 dāmu deju grupu sadancis „Dejas solī pa dzīves taku” leēja par ziedojumiem

9. novembrī plkst. 19:00 Baltinavas dramatiskā kolektīva „Palādas” izpildījumā komēdija Danskovīte „Sievasmātes senču laiki” leēja: pieaugušajiem Ls 2,00 skolēniem Ls 1,00

16. novembrī plkst. 19:00 LR proklamēšanas 95. gadadienai veltīts sarīkojums

* Degumnieku tautas nama pašdarbnieku koncerts „Es rakstīju tos rakstīņus, ko saulīte rakstījus”

* leēja: bez maksas. Ierašanās svinīgā apģērbā (Dress Code). Lai nesabojātu svētku noskaņu, apmeklētāji ikdienas, džinsa, sporta apģērbā un apavos netiks ielaisti! Būsim saprotoši, lai visi kopā netraucēti varētu baudīt svētku prieku! Muzicēs grupa „Ķirmji”

Sīkākai informācijai par pasākumiem sekot afišās.

AICINĀJUMS

Cienījamie, pagasta ļaudis!

Mūsu mazā Degumnieku pamatskola kā katru gadu organizēs Ziemassvētku balli. Vecāku padome lūdz Jūsu palīdzību – ziedot līdzekļus dāvanu iegādei mūsu čaklākajiem skolas skolēniem, kā arī izdevumu segšanai par „dzīvo mūziku” skolas ballē.

Vēlreiz sakām lielu paldies visiem, kas sagādāja prieku mūsu skolai pagājušajā gadā!

Sīkāka informācija skolā mob.t. 29140644, darba t. 64829617 vai Sarmītei – 22447257.

Ar cieņu, Vecāku padome

Kultūras ziņas

Izvērtējot padarīto un plānojot, ko varēsim darīt tālāk – varbūt citādāk, (domājot par kultūras pasākumu plānu 2014. gadam), vēlētos saņemt ieteikumus no iedzīvotājiem, jo visu vēlmes uzminēt nav iespējams, tādēļ ļoti gribētos zināt cilvēku domas. Saprotu, ka vēlamiem redzēt daudz profesionālu priekšnesumus, bet tas maksā dārgi. Jo, kad jautāju, kāda būtu pieņemama ieejas maksa par kādu pasākumu, saņemu atbildi – 50 santīmu līdz vienam latam. Par tādu samaksu profesionālu mākslinieku nevar noligt. Tādēļ lielākā daļa kultūras pasākumu prasa tikai izdevumus. Kas attiecas uz ballēm, tad to skaits samazināsies, jo katra grupa vēlas saņemt konkrētu honorāru, bet apmeklējums nav tik liels, lai segtu šos izdevumus. Tas gan attiecas arī uz koncertiem un teātra izrādēm, kurus sniedz vieskolektīvi. Tāpat lūdzu aizdomāties par to, kā uzvedamies ballēs.

Daudzu kultūras aktivitāšu pamatā ir pašmāju kolektīvu sniegumi. Kad dzērves uz spārniem aiznes launagu, tā ir droša zīme – klāt jaunā pašdarbības sezona.

Degumnieku tautas namā, tāpat kā pagājušajā sezonā, garos rudens vakarus varēs īsināt gan dziedātāji, gan dejotāji, gan teātra mākslas cienītāji.

Comenius nedēļa Degumniekos

„LETS PLAY MY ANCESTORS CHILDHOOD GAME”

Pirmajā dienā mēs uzņēmām cieņīgus viesu mājā „Ezernieki”, kur palika dzīvot skolotāji un zēns no Turcijas, bet četras igauņu meitenes devās uz viesģimenēm. Meitenes dzīvoja pie Hārdijas, Viktora un pie manis, Jāņa.

Otrajā dienā mēs sagaidījām viesus

• VPK „Degumnieki” priecāsies, ja arī Tu piebiedrosies viņu pulkam.

Pieteikties pie vadītāja Māriņa Mežulāja (tel. 29365447).

• JDK „Delveri” gaidīs jauniešus, kuriem tuva deja un kuri vēlas labi pavadīt laiku.

Ja vēlies dejot, piesakies pie vadītājas Ilzes Melngailis (tel. 25622223).

• Darbību turpina arī pirmsskolas vecuma bērnu deju kolektīvs „Virpulis”. Vadītāja I. Melngaile.

• Savā pulkā jaunus dziedātājus gaida arī vokālais ansamblis „Harmonija”.

Interesēties pie kolektīva vadītājas Inetas Strodes (tel. 26318348)

• Amatierteātris „Cits Modelis” priecāsies par aktieriem, kuri vēlas piebiedroties esošajam kolektīvam.

Pieteikties pie vadītājas Ivetas Šķeles (tel. 22438456)

• Arī dāmu deju grupa „Orhidejas” aicina piebiedroties dejotājas savam kolektīvam.

Interesēties pie vadītājas Ilzes Purplēvičas (tel. 22451599)

Lai radošām idejām bagāta jaunā sezona!

Ilze Melngaile,

Kultūras darba organizatore

Kopā ar draugiem.

pie skolas. Dziedājām mūsu valsts himnu „Dievs, svētī Latviju” un skolas himnu „Domu lidojums.”

Pēc sagaidīšanas devāmies uz mācību stundām, kuras tajā dienā bija tikai divas. Bērniem, pie kuriem bija apmetušās

turpinājums 2. lpp.

turpinājums no 1. lpp.

igauņu meitenes, bija jāņem viņas līdzī uz stundām, bet skolotāji-ciemiņi iepazinās ar skolu un klasēs skatījās, kā mēs mācāmies.

Pēc mācību stundām pulcējāmies aktu zālē uz koncertu, kurā dejojām, dziedājām un prezentējām savu skolu un pagastu.

Pēc koncerta notika Miķeļdienas jampadracis pie skolas, kurā piedalījāmies atrakcijās un dejojām. Pēc jampadrača skolas foajē notika Miķeļdienas tirdziņš, kurā bērni tirgoja savus gardumus un pirka tos no citiem. Pirkšanā piedalījās arī ārzemnieki.

Kad bija beidzies tirdziņš, mēs gatavojāmies radošajām darbnīcām, kurās bija jāuztaisa pašam savs grabulis no

meldriem. Citās darbnīcās gatavojām mazas vēdzirnāvas, bet otrs darbs bija kokā iedezināt latviešu rakstu zīmi.

Pēc radošajām darbnīcām ārzemju skolotāji devās uz „Ezerniekiem”, bet bērni – pie viesģimenēm.

Trešajā dienā kopā ar ciemiņiem devāmies uz Lubānas Dabas taku. Dabas takā šāvām ar loku, metām šķēpu, ēdām zupu un airējām ar laivām pa Aivieksti.

Pēc Dabas takas apmeklējuma devāmies uz stādaudzētavu – „Podiņiem.” Tur gids mūs izvadāja pa stādu audzēšanas vietām un stāstīja par tām.

Bijām Balvu novadā pie keramiķa. Tur mums rādīja, kā var izgatavot vāzi, un bija iespēja arī pašiem veidot no māla.

Pēc keramiķa apmeklējuma devāmies

uz tūrisma vietu Rēzeknes novadā, kura atrodas pie Lubāna ezera – „Bāka”. Uz kāpām tornī un apskatījām Lubāna ezeru.

Ceturtajā dienā braucām ekskursijā uz Rīgu. Pa ceļam iegriezāmies Cēsu un Turaidas pilī. Abās vietās daudz uzzinājām par senatnes notikumiem.

Pēcpusdienā iepazinām Rīgu, bet vakariņas baudījām „Lido”.

Pēc vakariņām viesiem palīdzējām nokļūt viesnīcās, bet paši devāmies mājup.

Piektajā dienā viesi no Turcijas, Rumānijas, Spānijas, Itālijas, Polijas, Igaunijas un Grieķijas devās mājās.

Jānis Šķēls, 8. klase

Ziņas no feldšerpunkta

Kā aizbēgt no rudens vīrusiem?

Rudens kā jau rudens – bez saaukstēšanas neiztikt – deguns tecēs, šķavas gāzīs no kājām un arī kaklā skrāpēsies. Slimības, ko mēs mēdzam saukt par saaukstēšanu, patiesībā izraisa vīrusi, kuri mums bijuši visapkārt arī vasarā, bet tie īpaši sarosās mitrā un vēsā laikā, jo rudenī gaisa temperatūra strauji mainās.

Augšējo elpceļu vīrusu saslimšanu izraisītāju ir ļoti daudz, tāpēc arī tik dažādi var izpausties saaukstēšanās. Dažkārt ir lielas, nevaldāmas iesnas, citreiz sāp kakls un ir klepus, citreiz – aizsmok balss.

Var saslimt arī, ja diendienā sēdi istabā, neizejot ārā, jo mājās sēdēšana no slimības nepasargās, nevēdinātās telpās vīrusu ir ļoti, ļoti daudz.

Ciņā ar saaukstēšanās vīrusiem svarīgs ir gan cilvēka fiziskais, gan emocionālais stāvoklis, kas tad arī lielā mērā nosaka organisma gatavību saslimt. Ja būsi priecīgs, ar dzīvi apmierināts, fiziski jutīsies labi – šāds organisms vīrusam neinteresē.

Vīrusi ļoti mīl pūli. Tāpēc, kad atsākas skolas gaitas, bērni sāk šķaudīt un šņaukāties. Vīrusi izplatās gaisa pilienu ceļā, tāpēc tiem patīk lielveikalos, sabiedriskajā

transportā, ļaužu pārpildītos pasākumos. Īpaši uzņēmīgi mēdz būt pirmklasnieki, jo ir daudzi jauni apstākļi, vide, iepriekš nebijušas pārmaiņas un jaunumi. Bērniem imūnsistēma nemitīgi ir veidošanās procesā, un tāpēc slimošana ir bieža, pat līdz astoņām reizēm gadā, savukārt pieaugušajiem – divas, trīs reizes gadā.

Ko varam darīt un kā sev palīdzēt?

Ja nu tomēr ir gadījies pasalt – pirmā palīdzība ir sasildīšanās dzerot karstu tēju, var izsildīt kājas siltā ūdenī. Ja jau ir paaugstināta ķermeņa temperatūra – siltas kāju peldes un karsta vanna – nav ieteicami. Sāpīgu kaklu var paskalot ar siltu kumeliņu tēju, labi palīdzēs siltu tvaiku ieelpošana (inhalācijas). Ne vienmēr vajadzētu lietot aptiekās nopērkamos karstos dzērienus, jo reizēm tiem ir nevēlamas blaknes, ja cilvēks slimo ar sirdi un citām slimībām. Iesnas – nevaram iznīcināt vienā mirklī, – parasti organisms ar tām pats tiek galā 4 – 5 dienu laikā.

Spēcināt organismu palīdzēs aktīvs dzīvesveids, uzturēšanās svaigā gaisā. Ikdienā jālieto pietiekami daudz šķidrums (1,5 – 2 litri), lai organisms labi attīrītos. Rudenī vitamīnus labāk uzņemt dabīgā veidā – ar augļiem, ogām, dārzeņiem, kuri izauguši tepat pie mums (dzērvenes,

cidonijas, smiltsērķšķi, āboli, ķirbji, ķiploki, sīpoli). Liela nozīme ir dažādam, pilnvērtīgam uzturam. Vēlams, lai ēdienkartē ikdienā būtu gaļa (trusis, vista, cūkgaļa) kā arī piena produkti.

Atcerēties – mazgāt rokas! Īpaši pēc veikala apmeklējuma, kad esi rīkojies ar naudu, pēc sabiedriskā transporta lietošanas un citu publisku vietu apmeklēšanas, jo vīruss pats pa durvīm neienāk, to mēs ienesam ar netīrām rokām. Pat, ja pats nesaslimsi, iespējams kāds ģimenes loceklis, kuram tobrīd imunitāte vājāka, var saslimt. Ik pa laikam vajadzētu arī notīrīt durvju rorkutus.

Bet, ja tomēr vīruss ir noķerts – prātīgākais ir pirmās trīs dienas palikt mājās, tādējādi parūpējoties par līdzilvēkiem, nedodot iespēju vīrusam izplatīties.

Sarmīte Saulīte

Ģimenes ārsts R. Rudzāts Degumnieku feldšerpunktā apmeklētājus pieņems **š.g. 23. oktobrī no plkst. 13.00 līdz 15.00.**

Svarīgi iepriekš pieteikties pa tālruni 22023737, lai saskaņotu pacienta pieņemšanas laiku un dakteris paņemtu slimnieka kartiņu līdzī no prakses vietas.

Atgādinu, ka pie ģimenes ārsta par vizīti jāmaksā Ls 1,00

Aicinām pieteikt Ošupes pagasta iedzīvotājus Madonas novada pašvaldības apbalvojuma saņemšanai

Madonas novada pašvaldība, sadarbībā ar pagastu pārvaldēm, valsts svētku laikā jau vairākus gadus piešķir apbalvojumus par ieguldījumu vai nopelniem pagasta attīstībā, sabiedriskajā darbā vai citā pagastam un novadam nozīmīgā jomā.

Cienījamie, pagasta iedzīvotāji! Ja vēlaties pieteikt cilvēkus, apbalvojuma saņemšanai, aicinām to da-

rīt līdz 17. oktobrim Ošupes pagasta pārvaldē.

Mūsu pagastā ir cilvēki, kas dara vairāk nekā prasa viņu pienākums, nejaucot, kas viņiem par to būs. Dalās savā sirds siltumā, ir pašizliedzīgi un vajadzīgi savam pagastam, novadam un iedzīvotājiem.

Sīkāka informācija pa t. 29428560 vai 64829604.

Ilze Purpļeviča

Pāreja uz ziemas laiku

2013. gada 27. oktobrī Latvijā un daudzviet pasaulē notiks pāreja uz ziemas laiku, kad pulksteņa rādītāji būs jāpagriež **vienu stundu atpakaļ.**

INFORMĀCIJA

Visu veidu apdrošināšanas pakalpojumus piedāvā apdrošināšanas kompānija „GJENSIDIGE BALTIC”. Tuvāka informācija pie apdrošināšanas pārstāvja Lubānā Vēsmas Masas, t. 29337577 vai apdrošināšanas kompānijas filiālē Madonā Saules ielā 13A, t. 64825571; 64825572/

Zinību diena

Degumnieku pamatskolas saime jauno mācību gadu uzsākot.

Jau divdesmit sesto gadu Degumnieku pamatskolā pirmais septembris pulcē skolēnus no visa Ošupes pagasta, lai sagaidītu jauno mācību gadu.

Šajā mācību gadā skolas gaitas uz sāka pieci pirmās klases skolēni: Jānis Toms Bārbals, Elfa Bormane, Laura Šķē-

le, Sintija Šķēle, Samanta Ūbelīte.

Viņiem kā jaunajiem 1. klases skolniekiem tika pasniegtas skolnieku passes un dāvaniņas. 9. klase apsveica viņus ar spilgtām dabas kaklarotām. Katra kaklarota dāvāja savu labumu, piemēram, veselību, spēku, aizsardzību pret ļauna-

jiem gariem.

Ciemos bija atnācis sunītis, kas mācīja bērnus, ošņāja, prasīja atbildes, bija draudzīgs ar visiem skolas skolniekiem, skolotājiem un viesiem.

Arnita Upeniece, 8. klase

Skolas pasākumu afiša

SEPTEMBRIS

- ◆ Zinību diena 02.09.13.
- ◆ Karoga svētki pulkv. O. Kalpaka dzimtas mājās „Liespalās” 13.,14.09.13.
- ◆ Miķeļdiena. Rudens gadatirgus 25.09.2013
- ◆ Comenius projektā iesaistīto valstu – Grieķijas, Spānijas, Itālijas, Turcijas, Rumānijas, Polijas, Igaunijas pārstāvju vizīte Degumnieku pamatskolā 25. – 27.09.13.
- ◆ Projekts 1. – 9. klasei par dažādām mācību un audzināšanas procesa tēmām 27.09.13.

OKTOBRIS

- ◆ Skolotāju diena 04.10.13.
  - ◆ Dabas aizsardzības fonda organizēta Putnu būrišu izgatavošanas darbnīca Degumnieku pamatskolā. 05.10. rītā skolas pagalmā pulcējās skolēni, lai kopā ar Dabas fonda pārstāvjiem meistarotu putniem ziemas barotavas.
- Pasākumu organizēja un vadīja Dabas fonds, tā pārstāvji Dace Virška un Dagnis Vasiļevskis iepazīstināja klātesošos ar informāciju par dabu, putnu dzīvi, barošanu ziemā. Skolēni parakstījās par drošības noteikumu ievērošanu, darbojoties ar rokas zāģīti, āmuru, naglām. Organizatori bija parūpējušies par visiem nepieciešamajiem izejmateriāliem, lai izgatavotu putnu barotavas. Sestdienas rītā skolas foajē dimdēja... Zēni un meitenes aizrautīgi darbojās, līdzatnākušie vecāki mēģināja pierunāt palīdzēt arī pašas mazākās atvasītes, bet neizdevās, mazais

ņēma virsroku. Cerēsim, ka tikai šoreiz tā... un putniem barotavu izgatavos, kad būs labāks rudens noskaņojums...

GATAVOJAMIES PIEDALĪTIES:

- ◆ Madonas BJC organizētajā pasākumā, kurš notiks A. Egliša Ļaudonas vidusskolā 11.,12.10.13.
  - ◆ Ārstu asociācijas izsludinātajā konkursā „Roku mazgāšanas sacensības” 15.10.13.
  - ◆ Neklātienes konkursā 2. – 9. klasēm „95 padomi”, jautājumi – atbildes jāiesniedz līdz 25.10.13 Madonas BJC
- Konkursu nolikumi, jautājumi pieejami skolā un internetā.

◆ Ikgadējie Skolas Karoga svētki 25.10.13. Skolas Karoga svētki – atskaites punkts, kad nopietni jāatskatās, kā esi dzīvojis, uzvedies līdz šim, kā un ko apņemies savā dzīvē uzlabot. Skolā tiek darīts viss iespējamais, lai skolēni augtu uzcītīgi, labi uzvestos, būtu kārtīgi. Lai tas 100% izdotos, vajadzīga vecāku kontrole, gādība, veselīga sabiedriskā vide, tad pozitīvais tikai pieaug. Pozitīvais spēcina veselību un tās nekad nevar būt par daudz!

- ◆ Drošības dienas skolā, tikšanās ar speciālistiem 22. – 25.10.13.
- ◆ Paralēli uzsākam gatavoties Tēvzemes nedēļai un Latvijas – 95. gadadienai 11. – 18.11.13.

NOVEMBRIS

- ◆ Skolēnu līdzpārvaldes un direktoru vietnieki Degumnieku pamatskolā viesosies 06.11.13.
- ◆ 06.11.13.Degumnieku pamatskolā

viesosies mākslinieki – mūziķi visām gaumēm Iveta un Jānis Kraševski. Laipni lūgti ciemos klausītāji! (Ieejas biļete – Ls 0.80)

- ◆ Skolēniem rudens brīvdienas no 25. oktobra līdz 3. novembrim. Skolotāji, savukārt, piedalīsies semināros, sakopos garīgos un fiziskos spēkus, lai skolas kolektīvs godam sagaidītu Latvijas – 95. dzimšanas dienu un viesus skolā 15.11.13.

Pārskatu sagatavoja direktores vietniece audzināšanas jomā **E. Zaube**

Oskaram Kalpakam

Kāds maz zēns uz akmens sēž,
 Tam apkārt – gara zāle,
 Tur sienāži čīgā
 Un spārites lido visapkārt
 Šņāc egļu mežs vakara vējā,
 Pagalmā ozoli kuplo un briest
 Klāt ziema ar vēju un sniegu
 Kad kupenas liekas kad aug
 Bet puisēnam – viegli vai grūti
 Uz skolu ceļš jāmēro būs.
 Tam Aiviekste labdienas sūta
 Ar šļakatām, lediem vai vižņiem,
 Un Visagala pilskalns tur tālumā
 Ar liepu un kļavu birzi
 Māj brašajam puisēlim.
 Rit gadi, skan vijoles dziesma,
 Ko ložu meldiņi jauc
 Un vijoles stīga reiz trūkst,
 Kā pārtrūkst cilvēka mūžs.
 /Vendija Strode/

Atklātās vēstures stunda „Liepsalās”...

15. Karoga svētki pulkveža Oskara Kalpaka dzimtas mājās „Liepsalās” izskanējuši, prieks par Latvijas Aizsardzības ministra A. Pabrika apciemojumu, par atbalstu un klātbūtni NBS pārstāvjiem, cieņpilno apliecinājumu no ES deputātes I. Vaideres un atsaucību no skolām un skolotājiem.

Organizējot pirmos Karoga svētkus darba grupa bija neliela: „Liepsalu” saimniece Ā. Kalpaka-Grundmane, Madonas Valsts militārās nodaļas vadītājs H. Āriņš, NBS kultūras daļas vadītāja E. Sondoviča, POKPF valdes pārstāvis, Ošupes pagasta padomes priekšsēdētājs Dz. Kozulis, Degumnieku pamatskolas direktore vietniece E. Zaube un ļoti daudz atbalstītāju.

Lai pirmie Karoga svētki notiktu iekoptā pagalmā, dažu ziemas mēnešu laikā tika uzcelta muzeja ēka un Svētklētiņa. Pie muzeja ēkas celtniecības cītīgi strādāja Ošupes pagasta ļaudis. Paldies visiem, kas ieguldīja savu laiku un darbu „Liepsalu” veidošanā. Svētku reizē īpaši PALDIES tiem, kas Liepsalās strādāja, nedomājot par atlīdzību, un tādu cilvēku sākumā nebija maz...

Jā, pavisam nemanāmi ir aizskrējuši 15 gadi, kopš Latvijas armijas pirmā pulkveža Oskara Kalpaka dzimtas mājās „Liepsalās” karoga mastā uzvijās valsts karogs. 1998. gadā pirmie Karoga svētki – „Ticībai. Liecībai. Draudzībai. Mudinājumam”, tā bija iecerējis un tā tos veidoja pulkveža brāļa meita, piemiņas fonda dibinātāja, „Liepsalu” māju atjaunotāja, trimdas latvieti Ārija Kalpaka-Grundmane.

Gaidot šos svētkus, atsaucās un tika uzrunāti daudzi cilvēki, kuri toreiz, 1998. gadā, piedalījās Karoga svētku organizēšanā. Uzrunāju, lai pateiktu Paldies par atbalstu, par kopdarbu jaunatnes patriotiskajā audzināšanā.

Jāteic, ka cilvēki, kas kaut reizi ir darījuši darbu par algu nedomājot, pie paveiktā atgriezās neskaitāmas reizes, jo izjūt to, ko vārdos neaprunā...

Protams, lai cilvēks dzīvotu un attīstītu, ir vajadzīgs arī materiālais balsts. Ārijas Kalpaka-Grundmanes mūža ietaupījumi ieguldīti mājvietas atdzimšanai, trimdas latvietei tas bija svarīgi – savā Tēvzemē atgriezties un popularizēt sava tēvoča ieguldījumu Latvijas brīvības cīņās, par latviešu valodu, par brīvu zemi. Kalpaka nopelni Latvijas labā ir īpaši ar to, ka viņš bija PIRMAIS, kurš uzņēmās būt atbildīgs, un drošsirdīgi veda savus vīrus kaujā par brīvu Latviju!

„Liepsalās” – patriotiskās audzināšanas šūpulis latviešu tautas jaunajam audzēm”, savulaik tā teica Ārijas kundze. Neskatoties, ka daudziem tas likās šaubīgi, brīžiem pat kā personības kulta, tika apspriests par un ap

Karoga svētku organizatori un atbalstītāji pasākuma noslēgumā.

„Katrs darbs, kas tiek veikts jaunatnes audzināšanā ir svēts”, pauda Banku Augstskolas profesore Dzintra Atstāja.

Kalpaku...Redzat, sirmā kundze bija pārlicināta par to, ko dara un kā gan tādai nebūt, ja Gara spēks pamatā un dzimtā bija tāda personība – Latvijas Nacionālās armijas pirmais pulkvedis O. Kalpaks, kas savu dzīvību atdeva par BRĪVU LATVIJU. Tāpēc „Liepsalās” ir valstiski atzītas, vēsturiskas un cienīgas.

„Liepsalās” ir kā piemērs tiem, kuri aizbrauc no Latvijas, lai atgrieztos savā dzimtajā zemē un pateiktā par izglītību un vēl daudzām labām lietām, atstātu paveiktu ko paliekošu savai dzimtenei, kā to darīja trimdas latvieti Ārija Kalpaka-Grundmane. Skaisti vārdi... Jā, bet ar vārdiem iesākas doma, kurai seko aizrautīgi darbi un padarītais, ko vēra ņemami vēti inteligenti prāti un laiks... Ir vērtības un vērtīgas lietas. Vērtīgas lietas var mainīties, pazust un vietā dabūt citas, bet ar vērtībām ir citādāk, tās vienkārši ir, tikai jautājums, cik mēs vēlamies un cik spējam tās saredzēt...

Ir, labi, ka mūsu pagasta pārvalde vēl joprojām atbalsta patriotiskās audzināšanas pasākumus. Mēdz sacīt, ka visu izšķir kadri, paldies vadītājam A. Šķēlam, kas saredz vitāli svarīgo, atbalsta, palīdz organizēt patriotiskās audzināšanas pasākumus „Liepsalās”. Paldies!

Karogs ir kopā saucējs – Karoga svētku ietvaros jauniešiem ir iespēja pārbaudīt sevi un cīnīties pašam ar sevi, jo tā ir pati grūtākā un veiksmīgākā cīņa cilvēces vēsturē – uzveikt savas nezināšanas – iemācīties ko jaunu, pārvarēt sevi un, galvenais, vispirms izvērtēt un savākt SEVI, to palīdz militārās stafetes, sporta spēles, ierindas mācība, ko organizē militāristi. Latviskās dzīvesziņas

konkursā mācās sevi spēcīnāt ar labiem vārdiem un ticību saviem spēkiem, to desmit gadu garumā neatsakās veikt Madonas valsts ģimnāzijas skolotāja Anita Tropa. Vēstures zināšanas nostiprināt, reizēm konkurss pierāda, ka pat apgūt, palīdz vēstures skolotāji. Piecu gadu garumā šo konkursu neatsakās vadīt skolotāja Janīna Liepiņa. Patriotisko dziesmu konkurss Karoga svētku ietvaros ir ienācis no „Kalpaka Liepsalu” vasaras nometnēm, jo mūziķis Oļegs Kurakins un skolotāja Ineta Strode uzskata, ka „Liepsalās” tā skan īpaši. Skan un piepilda ikviena cilvēka dvēseli. Paldies Oļeg un Ineta! Paldies Lubānas vidusskolas skolotājai S. Bērziņai!

Diskusiju ar 10. – 12. kl. skolēniem svētku reizē vadīja Aizsardzības ministrs A. Pabriks. Vēsturisks mirklis, iespēja tikties ar prominentām personām, ieklausīties, diskutēt.

Savulaik diskusijas „Liepsalās” vadījuši A. Tērauds (vēsturnieks, Muzeja „Airītes” vad.), M. Mitenbergs (Kara muzejs), R. Millers (LVA bijušais priekšs.), A. Kumsārs (Madonas mūzikas skola), mācītājs Dāboliņš (Cesvaines draudze), mģ. G. Dambe (Medicīnas Katastrofu centrs), mģ., asoc. prof. Dzintra Atstāja (Banku augstskola), doc. Aigars Laizāns (Jelgavas LU) un citi.

Šo gadu garumā ir bijušas arī amatnieku darbnīcas, ko vadījis Tautas Dailamatu meistars G. Kramiņš (LVA biedrs), I. Grudule (folkloras kopa „Vērtumnieki”), daudzu gadu garumā tautiskās dejas „Liepsalās” mācījusī Laila Ozoliņa (Lubāna). Paldies! Pirmajos gados nometnēs dedzīgi darbojās instruktors Māris Ezeriņš.

13., 14. septembrī tika svinēti Karoga svētki. Pirms 15 gadiem pulkv. O. Kalpaka dzimtas māju pagalmā tika uzvilkti sarkanbaltsarkanais Latvijas karogs. „Kalpaka Liepsalu” pasākumu organizatoru komanda, Pulkv. O. Kalpaka piemiņas fonds un Ošupes pagasta pārvalde pulcēja skolēnus un jaunsargus no tuvākām un tālākām Latvijas vietām.

Karoga svētku pirmā diena iesākās ar Ticības liesmas aizdegšanu, ko veica Aizsardzības ministrs Artis Pabriks. Pie „Liepsalu” Karoga masta stalti kā Latvijas karavīri, sīkstī kā latviešu zemnieki ministru sagaidīja goda sardze un todien „Liepsalās” sabraukušie svētku dalībnieki un interesenti. Pie Karoga masta svinīgajā uzrunā Aizsardzības ministrs akcentēja: „Valsts sākas ar ideju. Pulkvedis Oskars Kalpaks ne tikai šo ideju īstenoja, bet arī atdeva tai savu dzīvību. Pirmais Latvijas nacionālā karaspēka virspavēlnieks ir mūsu pozitīvisma simbols, un tā pieminēšana ir pašsaprotama. Paldies visiem, kuri turpina

patriotiskās tradīcijas un uztur šo vietu kārtībā. Un novēlu visiem klātesošajiem turēt staltu savu patriotisko stāju!”

Skatot Latvijas himnai, karoga mastā uzvijās valsts karogs. Svinīgas uzrunas un apsveikuma vārdus svētku dalībniekiem teica Ošupes pagasta pārvaldes vadītājs A. Šķēls. Pulkveža O. Kalpaka vijole, ko spēlēja Aigars Noviks un tās skaņās paustie vārdi visus aicināja pie darba!

Vārdu lūdza Banku augstskolas asociētā profesore, vasaras nometņu dalībnieku vecāku vārdā Dz. Atstāja, kura pauca, ka katrs darbs, kas tiek veikts jaunatnes audzināšanā ir svēts. Ieguldījums ir nenovērtējams, paldies „Kalpaka Liepsalās” vasaras nometņu komandai par izturību un degsmi, paldies Ošupes pagasta pārvaldei par atbalstu, ko sniedz dedzīgajiem pedagogiem patriotiskās audzināšanas jomā. Jaukus svētku novēlot ikvienam Karoga svētku dalībniekam!

Tad, 10. – 12. klašu komandas piedalījās diskusijā kopā ar aizsardzības ministru. Ministrs ātri atrada kopīgu valodu ar skolu jauniešiem, lai gan sākumā jaunieši bija kautrīgi runātāji. Ministrs iedrošināja jauniešus sacīdams, ka „politika caurauz mūsu ikdienu, tā ir kā gaiss, ko elpojam. Bez politikas nav iedomājama sabiedriskās dzīves norise, un, ja vien vari kā ietekmēt, labāk tajā piedalies, nevis pasīvi no malas vēro”. Jaunieši jautāja, kas jādara, lai kļūtu par aizsardzības ministru, A. Pabriks atbildēja: „Jādara tas, kas patīk un padodas. Ja darīsi to, kas no sirds patīk, tad arī padosies, šajā tomā būsi sekmīgs un veiksmīgs, tevi arī pamanīs. Ja patīk politika un nebisties būt kritizēts, esi gatavs strādāt savas valsts labā, tad veido veiksmīga politiķa karjeru, cilvēki tev uzticēsies, un varēsi kļūt par aizsardzības ministru.”

Pēc diskusijas aizsardzības ministrs vēlējās uzkavēties „Liepsalās”, lūdza ekskursiju, kuras laikā labsirdīgi uzrunāja skolu jauniešus, kas gatavojās uzsākt startu stafetēs, patriotisko dziesmu, latviskās dzīvesziņas, sporta disciplīnās, vēstures konkursā.

Aizsardzības ministrs atvadījās ar laba vēlējumiem un pauda nevilnotu prieku par redzēto Kalpaka „Liepsalās”. Sacensības turpinājās. Pirmā diena noslēdzās ar nakts trasīti, vakara ugunsroku un jauniešu skanīgu dziedāšanu. Nakts ugunsroks nenodzisa, tā liesma iededza sacensību otro dienu, 14. septembrī, kas sākās ar Alūksnes KS instrukturu vadīto rīta rosmi. Jaunsargu instruktors O. Kančs rīta agrumā visus stiprināja ar militarizēto stafetu otro posmu. Vēstures konkurss ritēja skolotājas J. Liepiņas vadībā, latviskā dzīvesziņa skolotājas A. Tropas pārziņā, patriotiskās dziesmas kopā ar skolotāju O. Kurakinu. Klinšu kāpšana – Madonas jaunsargu instruktora J. Švika vadībā, volejbols – skolotāja I. Peilāna pārziņā, bet futbols – trenera Uģa. Fiziskos pārbaudījumus sagatavoja ilgdabējie sadarbības partneri, instruktori no Alūksnes KS. Latgales novada Zemessardzes instruktori bija sagatavojuši aizraujošus spēka pārbaudījumus pie „Liepsalu” varenajiem ozoliem, to vadīja instruktors, skolotājs I. Lūsis.

15. Karoga svētku sacensību dalībnieki cīnījās par uzvaras kausiem.

5. – 6. kl. grupā:

1. vieta Dzelzavas „Zilēni”, 2. vieta „Lubāna1”, 3. vieta „Degumnieki1”.

7. – 9. klašu grupā:

1. vieta Varakļānu jaunsargi, 2. vieta Dekšāru jaunsargi, 3. vieta Degumnieku jaunsargi.

10. – 12. klašu grupā

1. vieta Madonas Valsts ģimnāzija, 2. vieta Kārsavas jaunsargi, 3. vieta „Lubāna”.

Neizpalika Piemiņas brīdis un ziedu nolikšana Visagalā, kur piedalījās viesi no Latviešu Virsnieku apvienības, NBS, Latgales zemessardzes, kā arī Jaunsardzes vadība un skolu pārstāvji.

Paldies Alūksnes Kājnieku skolai par garšīgajām pusdienām!

Karoga svētkiem vēltās sacensības un 15. Karoga svētki noslēdzās ar apsveikuma koncertu, kurā piedalījās mūziķi Iveta un Jānis Kraševski un ansamblis „Dominante”. Apsveikuma un pateicības vārdus no NBS komandiera nolasīja admirālis G. Zeibots, vārdi bija vēlti gan pasākuma dvēseļi, gan atbalstītājiem Ošupes pagastā, visiem skolu ļaudīm, kas satiekas „Liepsalās”.

Svētku reizē Karoga svētku dalībniekus pagodināja ES parlamenta deputātes I. Vaideres sūtnis, kas nolasīja apsveikumu un pateicības vārdus: „Par nesavtīgu degsmi patriotisko tradīciju uzturēšanā E. Zaubei un A. Šķēlam un visiem klātesošajiem skolotājiem”. Savukārt, pirmo vietu ieguvējiem dāvināja piemiņas veltes.

Svētku izskaņā pateicība atbalstītājiem un atskaite par paveikto muzeja zālē, kur piedalījās viesi un skolu komandu pārstāvji. Paldies, par sarūpēto cienastu Ošupes pagasta pārvaldei un Degumnieku tautas namam.

Paldies tiem, kas sniedz pozitīvu stimulu, atbalstu jaunatnes patriotiskajā audzināšanā! Paldies!

Paldies skolotājiem, kolēģiem!

Uz tikšanos pulkveža Oskara Kalpaka dzimtas mājās „Liepsalās”!

Pulkveža O. Kalpaka piemiņas fonda vārdā
Edīte Zaube

Par visu ir maksāts dārgi!

Latvija ejot uz savu simtgadi... Bet tā taču nav taisnība! Šo brīvības karogu sedz divu okupantu ielāpi 50 gadu garumā – lielais ir sarkans, mazais brūns.

Un es esmu tikai drusku vecāks par savu māti Latviju. Paldies Dievam, ka viņa ir. Lai nu kā, bet sava valsts. Ar plusiem un pārēstību minusiem no „lielajiem” kaimiņiem. Liels jaunums nodarīts, ka praktiski visu otro Latvijas laiku bērniem nav mācīta mūsu vēsture. Jauniešu galvās ir liela putra. Un ekonomiskie bēgļi uz rietumiem izbraukuši ne tikai trūkuma dēļ, bet arī tāpēc, ka viņiem Latvija kļuvusi pamāte. Arī pagātnes (pareizās!) nezināšanas dēļ.

Latviešu leģionāra Rolanda Kovtuņenko grāmatā „Neatzītie karavīri” „izstaigāju” otrā kara notikumus mūspusē. Nu zinu, kad krievu lielgabals sacaurumoja mana vectēva māju. Tas notika 1944. gada 3. augustā, ap 14.00. Leitnants R. Kovtuņenko šeit izcīnīja atvaires kaujas, ejot uz Meirāniem. Man šis caurums ir okupācijas zīme. Būtu krievs atbrīvojot Latviju no vāciešiem, aizgājis, man šī mājas bojājuma zīme būtu atzīstama piemiņas zīme – brīvības atdošanas zīme. Vairāk par to esmu rakstījis „Tāvu (tēvu) zemes kalendārā”.

Ko nu par jauniešiem runāt, arī daudzi

pieaugušie neorientējas elementārās vēstures lietās. Tāpēc jau daļa slavina pēdējos PSRS laikus (gadus), kad dzīve (dzīvnieciskā līmenī) bijusi pārticīga. Jā, tā bija. Bet to, ka tas bija siers peļu slazdā, neapņēv daudz vēl šodien. Zināms taču, kas notiek ar pelti. Arī tā bija cerēts ar laiku pārtautot, pārsimilēt – iznīcināt latviešus un citas okupētās valstis. Savā 70 gadu vēsturē PSRS to izdarīja ar 100 tautām. Mūsu kultūra, acimredzot, bija cietāks rieksts un vajadzēja vairāk laika.

Es te apzināti iekrāsoju tumšos toņus, jo rokot pagātnē, redzams, ka tādi paši vien esam, bijām un būsim. Un izšķirīgos brīžos esam saņēmušies, vienojušies, pat ar cīņām ieguvuši brīvību.

Kremt, ka pienācīgais gods netop atdots nacionālajiem partizāniem. Daži viņus sauc par bandītiem, jo tā viņus mācīja skolās. Arī mani, bet es kaut kā pratu atšķirt bandītu, kuri arī bija, no brīvības cīnītāja, un viņu rindās stājās gan pabijušie Sarkanajā armijā (mans tēvs), gan leģionāri.

Šajā sakarā jāatzīmē slepkava J. Klimkāns, kurš visā Latvijā iefiltrējās partizānos, kā viltus partizāns un pašrocīgi slepkavoja partizānu komandierus, ievēda čekas karavīrus. Un pie vainas bieži bijusi

latviešu lētticīgā uzticēšanās.

Kritizēt ir viegli, bet galvenais – darīt. Cik varu palīdzu vienam kungam, kurš raksta grāmatu par latviešu nacionālajiem partizāniem. Aicinu jūs talkā! Tāpēc lūdzu dodiet ziņas Jānim Būmanim, adrese Ķegums, p/k - 1, LV – 5020, telefona Nr. 65038431, mob. t. 26172322, e-pasta adrese: janis.bumanis@inbox.lv. Variet būt anonīmi, ja šķiet, ka draud izsūtīšana uz Sibīriju. Tas tā – neizdevies joks!

Kopumā Latvijas svētkus sagaidu nopietni, bez gavilēm. Priecē panākumi, jo valsts nav valdība, bet katrs – MĒS.

Lai Latvija reiz taptu rožu dārzs, mums katram jāveido savs rožu dārzs.

Piemēram, priecājos allaž par sava bērības kaimiņa Jura Čevera māju, saimniecību. Izaudzis ābeļu dārzs, sastādīti koki, jauna māja, pirtīņa. Un tādu jauku ainavu gana arī citur. Tā, ka jābūt tikai latviskiem ar labajiem mūsu tautas tikumiem (arī darba), tad arī rietumu pseidokultūra būs bezspējīga savos centienos latviešus paverdzināt. Neaizmirsīsim, ka pēdējos divos pasaules karos Latvija zaudēja gandrīz pusi iedzīvotāju! Vai nav dāsni samaksāts, lai Latvija būtu mūžīga?

Jūlijs Augusts Tropš

Vienā vietā no lēkta līdz rietam

Vārdi „valsts”, „Latvija” katram no mums raisa citādākas asociācijas. Katram ir savas izjūtas. Gaidāmie svētki – Latvijas 95. dzimšanas diena bija pamudinājums tam, lai apciemotu rakstnieci, mūsu novadnieci **Elīnu Koļesņikovu (Kelīnu Klānu)**, un uzklautu viņas viedokli par Latviju, cilvēkiem un nedaudz ieskicētu nākotnes ieceres rakstniecības jomā.

Kelīna Klāna: Drīz svinēsim Latvijas dzimšanas dienu. Ienāca prātā doma par redzēto, dzirdēto un lasīto plašsaziņas līdzekļos, visi slavē Latviju, sauc par zvaigzni mirdzošu... Bet man, kura esmu par mūsu valsti daudz jaunāka, nekā... Netaisnīgi sanāk. Ja pavisam nopietni, tad Latviju es uztveru divējādi. Lielā mēra – Latvija, kuru pazīst visā pasaulē, cerams, un tā otrā – mazākā un mīļākā – Lubāna klānmalīte, kur aizvadīts vai viss mūžs...

To var vērtēt dažādi, bet mana dzimta raksturīga tieši ar šo iezīmi. Mēs – Jurīšu dzimtas Tropi, reiz bijām sešas sētas. Nu vairs nekā. Kuru māju vairs nav, kurās dzīvo citi. Mani senči te, Kalnagala pusē, allāž bijuši romantiķi. Piemēram, viens no tiem – vectēva brālis Aloīzs Lauris Trops (Trūps) uzkalpojās līdz pat Krievijas pēdējā cara galmam. Kopā ar to tika iznīcināts – nošauts. Viņš bija bagāts, jo saviem brāļiem te, Kalnagalā, piedāvāja (dāvināja) muižas un citus īpašumus. Bet viņi atteicās. Atteicās par spīti tam, ka liesā ezermalas zeme un plūdi nedeva bagātību, toties prasīja nežēlīgu, pat verdzisku darbu.

Šajā sakarā man jādomā par tiem, kuri meklē laimi svešās zemēs – rietumos. Viņus var saprast, bet tomēr īstu nabadzību viņi nav izjutuši un piedzīvojuši. Nenoliedzami, ir arī tagad nabadzīgas ģimenes.

Bet tagad ir dažādas palīdzības iestādes. To nebija manā bērnībā. Zemniekiem nebija pensiju. Cilvēku, arī bērnu, mirstība bija liela.

Vai kāds var iedomāties šodien manas bērnības ganu gaitas? Apavu nebija, kājas bija vienos „dzērvju zābakos”, kas naktīs neganti sāpēja. Bet no rīta sākās viss no gala, kaut gan vectēvs ar vecmāti no vecu linu kreklu atgriezumiem – sloksnēm taisīja kaut ko līdzīgu plūksnām, lika tās bērnam pirkstu starpās, lai apdzīst. Taču rīta rasā, briķšnos, atkal viss bija vaļā... Tā bija, to mēs, bērni, arī pieaugušie uzskatījām par parastu lietu kārtībā. Šodien vēroju daudz, daudz izlūtinātības.

Dīvainas ir valdības ekonomisko „bēgļu” atgriešanas programmas. Vai tik nebūs tā, kā viss notika 1990-gados? Viss notika uz ideālistu rēķina. Proti, uz to, kuri tiešām verdziski smagajos padomju kolhozu pirmajos gados neaizbēga uz pilsētām, bet palika laukos. Uzturēja kārtībā, protams, ne vairs savu, bet tomēr Latvijas zemi. Un tad, atnākot otrajai brīvībai, uzradās daudz, daudz mantinieku no tāluma, kuri itin bieži īstos zemes kopējus, juridiski, protams, pareizi, bet nekristīgi gan, bezmaz vai atstāja beša.

Kā aktieris Andris Bērziņš dzied: „Par verga algu es septiņas pēdas pelnu...” Bet Latvijas aramzeme tika nosargāta. Dīvaini šķiet arī tas, ka šodien Latvijā aramzemes kļūvis par 1 000 000 (miljons) hektāriem mazāk...

Un es gribu izlūgties liktenim un Dieviņam vēl kādus gadus, lai piedzīvotu to, kas tad manā mīļajā – abu māsu Latvijā notiks.

Sāp, ka Latvijā paliek aizvien mazāk cilvēku, ka zeme un meži top pārdoti sve-

šiniekiem. Vai nu tiešām tādējādi vien var uzlabot Latvijas ekonomisko stāvokli, celt labklājību?

Iepriecina, ka esam saņēmuši pat svētku dāvanu – noasfaltētu ceļu Barkava – Lubāna. Priecājos par kaimiņiem – Krasovsku mājām, kas top atjaunotas – renovētas, kā tagad moderni saka.

Vēlētos, lai Latvija kopumā turpina ceļu uz saulīti. Gan tā, kura cilvēkam sākas ar Gauju vai Daugavu, gan tā, kura cilvēkam Latvijas jēdzienā, ietilpst kaut pāris šalcošos bērzos istabas galā. Galvenais, lai Latvijas izjūta mums būtu krūtīs! Jo var ticēt, var neticēt, bet ja tie, kuri jau sen dus Krievbirzes kapsētā pieceltos, lai paraudzītos, kā mēs šodien dzīvojam, viņi teiktu, ka brīnumaini labi.

J. A. Trops: Ja mēs nedaudz parunātu arī par rakstniecību...

K. Klāna: Jā, šajā jomā man ir divi lieli parādi. Varbūt ne visai Latvijai, bet maniemi senčiem un Lubāna klānmalītei noteikti.

Neesmu uzrakstījis par jau minēto vectēva brāli Aloīzu Lauri. Un vai uzrakstīšu? Tas ir ļoti grūti, jo jāveic liels izpētes darbs tieši Krievijā. Vajadzīgi līdzekļi, laiks, spēks. Un otrs, uz ko man norādījuši kolēģi Rīgā. Proti, pēc kara arī Lubāna klānmalītē, Meirānos, Saikavā un citur turpinājās nacionālo mežabrāļu, protams, bezcerīgā cīņa pret boļševiku režīmu. Taču viņi ir pelnījuši ne tikai baltos piemiņas krustus, jo bieži nav zināms, kur atdusas viņu kauliņi, bet arī grāmatu. Tas žēl, vēl nav paveikts. Cerīgi gan tas, ka esmu iesākusi divus darbus, ko gan jau pabeigšu – uzrakstīšu.

J. A. Trops: Paldies un turēsim Jūs pie vārda!

Elīnu Koļesņikovu uzklaušija
Jūlijs Augusts Trops

Pedalīsimies akcijā „Tautas grāmatu plaukts”

Pedalīsimies akcijā „Tautas grāmatu plaukts”, ko no 20. augusta līdz 1. novembrim īsteno Latvijas Nacionālā bibliotēka sadarbībā ar bibliotēkas Atbalsta biedrību un nodibinājumu „Rīga 2014”.

Akcijas „Tautas grāmatu plaukts” mērķis ir dot iespēju iedzīvotājiem piedalīties Nacionālās bibliotēkas jeb Gaismas pils satura veidošanā, dāvinot bibliotēkai sev nozīmīgu un īpašu grāmatu, lai to kopā ar dāvinātāja ierakstīto vēstījumu lasītu cilvēki šodien un arī nākamajās paaudzēs.

„Tautas grāmatu plaukts” tiks izvietots Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunās ēkas ātrijā un sliesies piecstāvu mājas augstumā. „Tautas grāmatu plaukta” apjoms ir pāris desmiti tūkstoši grāmatu. Akcijas rezultātā tiks ne vien piepildīts „Tautas grāmatu plaukts”, bet noskaidrota arī nācīgas mīļākā grāmata un autors.

2014. gada 18. janvārī akcijā sadāvinātās grāmatas „Grāmatu draugu ķēdē” ceļos no Latvijas Nacionālās bibliotēkas

vecās ēkas uz jauno, simboliski aizsākot bibliotēkas piepildīšanu ar iedzīvotāju veidotu saturu.

Katrs akcijas dalībnieks drīkst ziedot tikai vienu grāmatu. Grāmatas titullapā dāvinātājam jāieraksta vēlējums/personisks stāsts, kas saistās ar šo grāmatu.

Interneta vietnē www.tautasgramatuplaukts.lv iespējams iepazīties ar dāvināto grāmatu nosaukumiem, autoriem, tautas grāmatu lasīšanas kanonu un citām ar akciju saistītām aktualitātēm.

Kā piedalīties akcijā „Tautas grāmatu plaukts”?

1. Izvēlies īpašu grāmatu, ko dāvināt Latvijas Nacionālajai bibliotēkai.
2. Ieraksti grāmatas titullapā vēlējumu vai personisku stāstu, kas tev saistās ar šo grāmatu.
3. Dodies uz „Rīga 2014” kultūras vasarnīcu Esplanādē (līdz 15. septembrim)

vai tuvāko bibliotēku (līdz 1. novembrim).

4. Aizpildi dāvinājuma veidlapu.
5. Veidlapu kopā ar grāmatu nodod bibliotēkām.
6. Saņem grāmatzīmi kā apliecinājumu par dalību akcijā.
7. Paldies! Viss paveikts!

Aicinām piedalīties akcijā! Grāmatas „Tautas grāmatu plaukts” var nodot arī Degumnieku bibliotēkā.

Bibliotēkas vadītāja **Ināra Kokare**

Kā gribētos atgriezties jaunībā!

Novembrī skaistu dzīves jubileju atzīmēs **Juljana Strode Rupsalā**. Nodzīvots garš mūžs, piedzīvots bezgala daudz – gan kara šausmas, gan par “mata tiesu” izbēgts no izsūtījuma uz Sibīriju. Vairāk stāsta pati jubilāre.

Aicinu pastāstīt par sevi...

Esmu dzimusi Varakļānos. Ģimenē bijām četri bērni – trīs brāļi un es. Jaunākais jau gāja kājām, bet līdz ar kara trokšņiem gandrīz vai pārstāja viens pats iet. Kara laikā nācās atstāt mājas un pārvākties uz dzīvi meža bunkurā, bet lopiņus palaist brīvā dabā. Uzlidojuma laikā nodeda gan mājas, gan saimniecības ēkas.

Bunkurā dzīvojam divas ģimenes, bija ļoti grūti, jo otrajā ģimenē bija vēl mazāki bērni. Reiz mūs ar tēvu gandrīz nošāva. Bijām pagājuši gabalu nostāk, lai nokārtotu savas vajadzības, te pēkšņi bruņots vīrs uzkliezd: Rokas augšā. Tēvs izlūdzās, lai nešauj, jo palicis viens ar mazu bērnu. Apžēlojās.

Pēc kara nekas cits neatlika, kā pārcelties uz „Dauškinu” mājām, kas tolaik atradās netālu no Gaigaliešiem. Tās bija Dārznieka Evalda tēva brāļa mājas, kas bija palikušas tukšas, jo saimnieki bija aizbraukuši. Mamma jaunībā bija gājusi par dienestmeitu pie šiem saimniekiem. Mamma brālis Jānis, kas palika tēva mājās Krievbirzē, zināja stāstīt šo ziņu par tukšo māju. Tā mēs ieradāmies uz dzīvošanu te. Tēvs nākamajā gadā pēc kara nomira. Mammai vienai bija mūs jāaudzina un jāskolo. Gāja mums ļoti grūti. Līdz ar māju bija sadegusi visa iedzīve. Labi, ka jaunajā mitekļī bija palikušas lietas, ko saimnieki nebija paņēmuši līdzī.

Un skolas gaitas?

Skolā sāku iet Meirānos, šaipus upes. Pa vasaru gāju ganos pie Zviedriem. Par darbu algā saņēmu apavus un apģērbu skolai. Tā, ka uz skolu gāju diezgan sapucēta. Te iepazinās ar Skaidrīti Kalvi, tagadējo Dārznieci. Viņa mani pierunāja iet mācīties uz Degumniekiem. Tā es otrajā klasē jau mācījos tur. Mājas no skolas bija tālu, tāpēc nācās dzīvot internatā. Tolaik direktore bija Smirnova, vēlāk Bruzgulis Antons. Pēc skolas beigšanas nebija līdzekļu, lai mācītos tālāk, bija jāmeklē darbs.

Pastāstiet lūdzu par dienu, kad izglābāties no izsūtīšanas uz Sibīriju.

1949. gada 25. martā visus saimniekus, kas nebija paspējuši aizbēgt, izsūtīja no Latvijas uz Sibīriju vai kādiem citiem reģioniem. Arī mūs būtu izveduši, ja tajā die-

Juljana ap 1970. gadu.

nā mājās būtu bijusi mamma. Es atnācu no skolas, mājās bija tikai jaunākais brālis, bet mamma bija aizbraukusi uz Viļāniem. Skatāmies ar brāli – brauc pajūgs ar bruņotiem vīriem. Mēs aizbultējam durvis un palienam zem gultas. Bruņotie izsūt logu, viens iekāpj, atbultē durvis, lai pārējie tiktu istabā. Jautā mums, kur pārējie. Atbildam, ka nezinām. Šie tik meklē pa visām malām, apgāž muldu ar maizes mīklu, ko mamma iejaukusi un apsegusi, lai rūgst siltumā.

Acimredzot, bija vajadzīgs skaits izvešanai, jo tie, kas zināja, bija paspējuši aizbēgt. Atceros, ka no Sprinģu mājām izveda divus sirmus vecišus, kuriem bērnu nebija, bet bija audzumeita. Meitene bija savākta mājupceļā no skolas.

Pēc skolas beigšanas sākās darba gaitas.

Sāku strādāt lauku brigādē „Ozoliņu” nodaļā. Priekšniecība atradās Tocē. Visi priekšnieki tolaik pēc tautības bija krievi. Brigadieris Matvejevs bija bezgala stingrs. Jau skolas gados, kad paaugos un ganos vairs vasarās negāju, strādāju lauku brigādē. Mans darbs bija ar zirga grābekli vākt sienu un vest gubas pie kaudzes. Vakaros biju ļoti sagurusi, jo strādāju visu dienu karstā saulē bez pusdienas pārtraukuma, aptuveni 9 līdz 10 stundas. Tajā laikā skolēniem ļoti labi maksāja. Es nopelnīju vairāk nekā mamma ar brāli.

Līdz pat 1963. gadam lauku brigāde bija mana darbavieta. Pēc tam mani pierunāja iet mācīties par pārdevēju. Izmācījos un veikalā Degumniekos nostrādāju vienpadsmit gadus. Veikala ēka bija ļoti veca, rentēt neviens to negribēja, tāpēc nācās „klapēt” to bodīti ciet. Pēc tam man piedāvāja darbu Lubānas patērētāju biedrības grāmatvedībā, bet es atteicos, jo bija ļoti maza alga.

Pieteicos darbā lauku brigādē. Un drīz vien pienāca mana “laimes stunda”. Kādā jaukā dienā pie mums ieradās Ināra un jautāja pēc kāda, kas būtu ar mieru strādāt par telkopēju. Viņa ar acu skatienu uzrunāja mani, un es piekritu. Sāku strādāt kompleksā „Straumes” un nopelnīju ļoti labi. Paldies Inārai! Tagad saņemu labu pensiju un varu iztikt bez kādām problēmām.

Kādas ir Jūsu domas par sabiedrības daļu – vecajiem ļaudīm?

Vecam cilvēkam ir grūti gan dzīves apstākļu, gan vecuma dēļ. Sevišķi grūti klājas vientuļajiem cilvēkiem, kas dzīvo no-

malēs tālu no ceļa un apdzīvotām vietām. Būtu jauki, ja vecos cilvēkus ar pagasta transportu varētu aizvest uz kultūras pasākumiem, pie ārsta. Ziemassvētkos skolēni varētu izgatavot rotājumus, aizvest eglīti uz vientuļo māju un palīdzēt to izpušķot. Tad arī bērni mācītos būt pieklājīgāki, nevis kā tagad – brauc autobusā, sēž, bet veci cilvēki stāv kājās. Kur palikusi audzināšana un pieklājība?

Pastāstiet par savu ģimeni.

Ģimene mums „paplāna”. Meita, dēls un četri mazbērni, kuru varēja būt kuplāks skaits.

Kam varat pateikties par savu neparasto vārdu?

Mamma gribējusi likt vārdu Anna vai Alīda, bet krustmāte teikusi, ka meiteni vajagot nosaukt par Julīti (tā latgaliski skan vārds – Julianna). Krustvecāki izlikušies, ka, braucot uz baznīcu, vārdu aizmirsuši un pateikuši mācītājam, ka krustmeitu saukšot par Juliannu. Vēlāk pasi mainot, ieviesusies kļūda un tā es esmu Juljana.

Vai ir arī kāds vaļasprieks?

Jaunībā dziedāju kori, dejoju tautiskās dejas, spēlēju teātri Gaigaliešu tautas namā. Pat braucām uz dziesmu svētkiem. Tagad labprāt ogoju un sēņoju, rušinos pa dārzu. Manas mīļākās puķes ir baltās liliņas, samtenes, kreses un ziedoši ceriņi. Grāmatas lasu, galvenokārt par mīlestību.

Ja varētu pagriezt Laika Ratu atpakaļ...

Kā gribētos vēl atgriezties jaunībā! Bet līdz ar rudeni nāk vecums, kas varēja gan vēl tā nesteigties. Rudeņi nāks un ies, bet jaunība neatgriezīsies.

Ko varat teikt par dzīvi pagastā?

Ar pagasta dzīvi kopumā esmu apmierināta. Vienīgais varēja būt vairāk kultūras pasākumu. Man ļoti patīk teātra mākslinieki no Latgales, tāpat patīk tautisko deju kolektīvu koncerti. Žēl, ka uz pasākumiem iet tik maz apmeklētāju. Pagasta iedzīvotāji ir palaidušies slinkumā, negrib „izkustēt” no mājām.

Atceros, daudzus gadus atpakaļ Degumniekos ciemojās brāļi Ziemeļi, Rozenštraus. Cilvēku bija pilna zāle. Es ierados vēlāk, bija jāstāv kājās. Skatītāji māksliniekam dāvināja lielus ziedu klēpjus.

Par ko šai dzīvē vislielākais prieks?

Protams, par bērniem un mazbērniem. Un par brīvo Latviju.

Ar kādām sajūtām sagaidāt Latvijas 95. dzimšanas dienu?

Ļoti gaidu šo dienu. Būs skaisti pasākumi gan pa televīziju, gan Degumnieku tautas namā. Arī dabā ap to laiku būs izmaiņas vērojamas.

Ko novēlat līdzcīvēkiem?

Novēlu visu to labāko kultūras darbiniekiem un pagasta iedzīvotājiem!

Paldies jubilārei par atsaucību un meitai Līgai Kļakstei par palīdzību intervijas tapšanā!

Ize Purpļeviča

11. novembris – Lāčplēša diena

Lāčplēša dienu atzīmē par godu neatkarīgās Latvijas valsts armijas uzvarai pār Rietumu brīvprātīgo armiju jeb Bermonta karaspēku pirms vairāk nekā deviņdesmit gadiem – 1919. gada 11. novembrī, kad Latvijas valsts armija atbrīvoja Rīgas Pārdaugavu no bermontiešiem. Pieminot šo notikumu, Lāčplēša dienā tiek godināti Latvijas brīvības cīnītāji.

Lāčplēša diena ir nozīmīga arī ar to, ka 1919. gada 11. novembrī tika dibināts Latvijas valsts apbalvojums – Lāčplēša Kara ordenis ar devīzi „Par Latviju”. Latvijas armijas karavīriem, bijušo latviešu strēlnieku pulku karavīriem, kā arī ārzemniekiem, kuri piedalījās Latvijas Brīvības cīņās vai sniedza ieguldījumu un sekmēja Latvijas valsts nodibināšanu, piešķirta 2146 Lāčplēša Kara ordenus.

1918. gada 18. novembris – Neatkarīgas Latvijas proklamēšana

Mūsu valsts tika proklamēta laikā, kad Latvijas teritorijā atradās vācu okupācijas karaspēki. Pirms nedēļas bija beidzies 1. Pasaulē karš.

Tikai vienu dienu pirms neatkarīgas Latvijas proklamēšanas – 1918. gada 17. novembrī izveidoja Tautas padomi. Šajā pašā dienā Tautas padome ievēlēja pirmo Latvijas Pagaidu valdību un pieņēma lēmumu, ka nākamajā 1918. gada 18. novembra dienā tiks sasaukta kārtējā Tautas padomes sēde vēlākā Nacionālajā teātrī, lai proklamētu neatkarīgu Latviju, jo 18. novembrī visas citas piemērotas telpas bija vācu okupācijas varas rokās. Tā tas bija ar pili, bruņinieku namu un Vācu teātri (vēlāko operu).

Par Tautas Padomes priekšsēdi ievēlēja Jelgavas advokātu un kādreizējo Krievijas valsts domnieku Jāni Čaksti, toreiz 59 gadus vecu politiķi, kas pārstāvēja Zemnieku savienību. Par vicepriekšsēžiem izraudzīja Marģeru Skujenieku kā sociāldemokrātu un Gustavu Zemgali kā radikāldemokrātu pārstāvi. Tautas Padomes priekšsēdim tika uzticēti arī valsts galvas pagaidu pienākumi.

Pagaidu valdību sastādīt uzdeva Kārlim Ulmanim, kas tajā laikā bija pats aktīvākais pilsoniskais politiķis. Viņš uzskatīja, ka valsts dibināšanas grūtākos apstākļos visām partijām, kas nodibināja Latvijas valsti, nepieciešams kopīgā sadarbībā ar valdību. Viņš atzina, ka sociāldemokrātu līdzdalība valdībā stiprinātu jaunās valsts stāvokli strādnieku masās un palīdzētu tai atvairīt lielieku sagaidāmos uzbrukumus. Padomes locekļi Pauls Kalniņš un Jānis Celms devās uz vēlāko Rīgas apgabaltiesu, kur tobrīd atradās vācu Kareivju padome, un paziņoja šai revolucio-

nārās varas iestādei, ka plkst. 16.00 vakarā notiks Latvijas brīvvalsts proklamēšana. Viņi lūdza padomes varbūtēju aizsardzību, ja okupācijas vara gribētu šim aktam pretoties.

Ap plkst. 16.00 visi sāka pulcēties teātrī. Diena bija mākoņaina un tumša. Kopumā bija 38 Tautas Padomes locekļi, kas pārstāvēja 8 latviešu demokrātiskās partijas. Patiesībā locekļu skaitam bija jābūt lielākam, bet partijas nebija paspējušas informēt dažus savus darbiniekus, kas dzīvoja provincē. Šo 38 valsts dibinātāju skaitā bija tikai viena sieviete — Klāra Kalniņa. No sākuma sapulcē tiek nolasīts 1918. gada 17. novembra Tautas padomes sēdes protokols, pēc kura nolasīšanas, skaļiem aplausiem skanot, G. Zemgals paziņo, ka, pamatojoties uz notikušo vienošanās faktu, tagad uz Latvijas Tautas padomi pārgājusi suverēnā vara. Pēc tam vārds tiek dots pirmajam Latvijas Ministru prezidentam Kārlim Ulmanim, kurš Pagaidu valdības vārdā pasludina par nodibinātu Latvijas valsti kā demokrātisku republiku. Kājās pieceļas Tautas padomes un prezidija locekļi un klātesošie pilsoņi. Atskan no Latviju operas dalībniekiem dziedāta Baumaņu Kārļa sacerētā tautas himna „Dievs, svētī Latviju”, kuru nodzied trīs reizes.

Proklamēšanas akts notika, nesaskaņojot atļauju ar ģenerāļa Vinniga vadītajām okupācijas iestādēm. Tas bija demokrātisko latviešu partiju revolucionārs akts.

18. novembris ir diena, kad pēc ilgām gadiem, kad Latviju pārvaldīja svešas varas, Latvija savu zemi izcīnīja un pārņēma savā varā, diena, kad piedzima brīva Latvija, diena, kad kļūvām par brīviem Latviešiem, brīvā Latvijā!

Materiālu publicēšanai sagatavoja **Ilze Purpļeviča**

Kad jāizkar Latvijas valsts karogs?

Viens no Latvijas valsts simboliem ir sarkanbaltsarkanais Latvijas valsts karogs, kura lietošanu nosaka Latvijas valsts karoga likums.

Latvijas valsts karogu pie publisko personu ēkām, privāto tiesību juridisko personu un personu apvienību ēkām, kā arī dzīvojamām ēkām novieto:

1. maijā – Latvijas Satversmes sapulces sasaukšanas dienā, Darba svētkos;

4. maijā – Latvijas Neatkarības deklarācijas pasludināšanas dienā;

21. augustā – Latvijas Republikas faktiskās neatkarības atjaunošanas dienā;

11. novembrī – Lāčplēša dienā;

18. novembrī – Latvijas proklamēšanas dienā.

Latvijas valsts karogu sēru noformējumā pie publisko personu ēkām, privāto tiesību juridisko personu un personu apvienību ēkām, kā arī dzīvojamām ēkām novieto:

25. martā* – Komunistiskā genocīda

upuru piemiņas dienā. 1949. gada 25. martā notika visplašākā Latvijas iedzīvotāju izsūtīšana uz Sibīriju un citiem attāliem PSRS reģioniem;

14. jūnijā* – Komunistiskā genocīda upuru piemiņas dienā. 1941. gada naktī no 13. uz 14. jūniju notika Latvijas iedzīvotāju izsūtīšana uz PSRS soda nometnēm un piespiedu nometināšanas vietām;

17. jūnijā* – Latvijas okupācijas dienā;

4. jūlijā* – Ebreju tautas genocīda upuru piemiņas dienā;

Pirmajā decembra svētdienā* – Pret latviešu tautu vērstā totalitārā komunistiskā režīma genocīda upuru piemiņas dienā.

* Ja Latvijas valsts karogs paceļams sēru noformējumā, virs karoga pie kāta piestiprina melnu lenti, kuras platums ir 1/20 no karoga platuma un garums atbilst karoga platumam. Mastā uzvilktu Latvijas valsts karogu nolaiž pusmastā bez sēru lentes.

*Saulītei ir tāda vara,
Ka tā visu dzīvu dara –
Kokiem, ziediem palīdz plaukt,
Mazam bērnam lielam augt!*

Gundegas Bunķes un Dainā Freivalda ģimenē 24. augustā piedzimis dēliņš **Ģirts**.

APSVEICAM!

Ošupes pagasta pārvalde

*Nekas nav dzīvē nepārvarams –
Iļ smagums ceļams,
Šķērslis projām veļams,
Ja darbs ir darāms, vajag drosmes
Ticības un spēka.*

/L. Brīdaka/

Mīļo Veltiņ...

Lai prieka, gaismas, veselības un spēka pietiek ik gadam, ik dienai, ik stundai.

Mīļi sveicam Veltu Šķēli dzimšanas dienā!

Albīna, Janīna

LĪDZJŪTĪBAS

*Bet reizēm, kaut grūti to saprast,
Viss vienā mirklī var irt.*

/Z. Purvs/

MIRIS:

Juris Ziedonis Pauliņš
(02.06.1948. – 06.10.2013.)

Braucieni uz tirgu

Veicam regulārus braucienus uz tirgu – Viļņa (Lietuva), Belostoka (Polija) – ar autobusu (15 vietas). Sīkāka informācija par izmaksām un brauciena laikiem pa telefonu +371 29547447.

Izdod Ošupes pagasta pārvalde
Degumnieki. Tel. 64829604

Reģ. apl. Nr. 1640

Atbildīgā par izdevumu **Ilze Purpļeviča**
Tel. 22451599

E-pasta adrese: ilzepurplevica@inbox.lv
Iespiests SIA „Erante” tipogrāfijā
Tel. 64860983, 65230116
Tirāža 500 eks.